

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De s. Geor. mar. [et] milit. [sermo]. xxxvj.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

salū in agilitate tuā. ¶ Dico quarto zc. Lumine iudicialis correctionis que dicit lumen. Auctoritas. Omnia que arguunt a lumine manifestantur. Omne enim qd manifestatur lumen est. Ephes. v. Istud lumen habuit Ambrosius ad arguendum z corrigēdū magnos z puos zc. Hoc fecit dupliciter. Primo in iudicio penitentiali audiendo confessiones/ prouocando confitentes cū lachrymis zc. Item Theodosio ne gauderet ingressum ecclesie zc. Dic historiaz. Glide. xj. q. ij. Cum apud. Item nota hic quādo illa virgo arriana eum per vestem apprehendit zc. Item de eo qui venit de nocte ad cubiculum eius vt eum occideret: sed cū manum eleuasset cum gladio vt ipse percuteret/ cōtinuo manus eius aruit zc. Item secundo in iudicio contentioso redidit vincitūz ius suū zc. iuxta illud. Diligite iustitiam: qui iudicatis terrā. Sap. i. ¶ Dico quinto zc. s. lumen integralis perfectionis. Et hoc est quando vsqz in fines perseverat in bona vita: iuxta illud. Prover. iij. Fulgorum semita/ quasi lux splens dens procedit: z crevit vsqz ad perfectam diem. Et christus. Si ergo totum corpus tuum lucidū fuerit zc. iuxta illud Luc. xj istud lumen habuit beatus Ambrosius. Dic quomodo conuertit Augustinum. Item de quomodo docuit Augustinus seruare illa tria. de quibus habetur in legenda Augustini. Item quidam infidelis hereticus adeo durus q nō poterat conuerti ad fidem iust ad predicationē Ambrosio. et vidit angelum loquentē sibi dum predicaret: et conuersus est zc. Item fuit tante largitatis q omnia que habere poterat ad ecclesijs z pauperibz tribuebat. et ppter hoc yasa sacra constari iubebat. xij. q. ij. Aurum. Item fuit tante pietatis et dulcedinis: vt cū sibi annunciatet mors alicuius sancti episcopi vel sacerdotis: amarissime heret zc. ¶ Cum autem in fine vite sue iaceret in lecto eger: vidit dominū Jesum christum facie lera sibi dicentem. In pascha eris mecum in paradiso zc. Dic ei? mortem z dō Honorato sacerdote Gercelensi: qui audiuit voces illam zc. Assumptio ergo corpore christi/ emisit spiritū zc. Hodo autē est in lumine glorie: qd est penitus inextinguibile. Amen.

In festo sancti Georgij Sermo xxxvi.

Certamen for

Te dedit illi vt vinceret. Sap. x. Sermo erit de beato Georgio: de cui? virtutibz resurgit duo lumina ex employ. s. lumē eximie militie tēporalis: z etiā spiritualis. Et ideo hodie est cōmune festū militibz temporalibz z etiā spūalibz. ad imitandū exemplar victorie in bello vtriusqz militie. salutes virgo. ¶ Pro fundamento smonis in quo agit de certamine: qd deus dedit sancto Georgio vt vinceret: oris theologialis qstio. ¶ Querit. Vtrū nunc liberū arbitriū grā destitutū sup diaboli obtrere possit victoriā. Arguit q sic. in virtute nullus obligat ad impossibile: ergo vel possum? habere p nos gratiā: vel nō obligamur ad habendū grām. Et tñ si saluemur/ oportet vincere inimicūz. igitur per nostrū liberū arbitriū possum? saluari z vincere inimicū. Dator patet auctoritate Hiero. dicētis. Anathema sit q dixerit deū precepisse aliquid impossibile. pbaf conuentia pma: qz gratia est donum dei: q si ex nobis cōsequi nō possem? esset nobis impossibile. Secōdo patet z assumptum auctoritate apli. ij. Tim. ij. Non coronabit nisi q legitime certauerit: igit. In oppositum aucto. apli. ad Cor. xv. Deo autē gratias q dedit nobis victoriā p Jesum christum dñm nr̄m. ad Rom. vij. Infelix ego homo quis me liberabit d corpore mortis hui? z responder gratia dei p Jesum christum: z ita sine gratia vincere nō possum?. ergo liberū arbitriū gratia destitutū super diaboli victoriā obtrere nō pot: et sic qstio manet p ytraqz p̄dubia. Ad qstioz respondendū est p magistrū Gualle. Honoratione sup. ij. senten. vi. xvij. ar. ij. per tres conclusiones.

Prima est de gratia solū gratis data/ re spectu resistentie in tētatōe demonis. Secōda est d bono opere liberū arbitriū/ si habita gratia gratū faciente in ordine ad victoriā tentationis. Tertia est de gratia gratū faciente in ordine ad victoriā tentationis. ¶ Prima igit hec. Licet ad deum omni

In festo sancti Georgii

sequestrata gratia conuerti liberū arbitriū nequeat alicui: tñ pōt resistere tenta-
tioni: dicit p̄ma ps q̄ liberū arbitriū neq̄t
cōuerti ad deū semota omni gr̄a grat̄a da-
ta ab eo p̄bat̄ aucto. Bern. in li. d. libe. ar.
conatus liberū arbitriū ad bonū cassi sūt: si
a gr̄a nō adimant: z nulli si nō excitantur.
Et post diē gr̄a excitat liberū arbitriū dum
femiat cogitatū. sō ip̄a vacatio q̄ vocat̄ vt
cōuertamur est gr̄a dei gratis data. Licet
fm̄ Boe. veri boni nob̄ ē innata cognitio
ñ tñ h̄ suffic̄: vt in deū p̄uertamur nisi p̄sit
cognitio: q̄ est gr̄a dei: z licet hō possit pec-
catū detestari in q̄ntū est motiū nature:
nō tñ inq̄atū est offensiū dei concludit
iḡt̄ p̄ma conclusio ps q̄ liberū arbitriū
nequit p̄uerti ad deū semota oī gr̄a grat̄a
data. Secūda pars conclusiois d̄z q̄ liberū
arbitriū p̄ possibile vel impossibile segregā-
tū ab omī gratia: p̄t alicui resistere demo-
nis tentatiō: licet nō vincere: q̄ liberū ar-
bitriū a demone nō potest cogi: q̄ si h̄ ess̄
nō esset libe: nō tñ potest omīb̄ resistere
tentatiōib̄ nisi adiutorio gratie dei. sō peti-
mus in orōne officiali: ne dicamur in ten-
tationē. sequit̄. Secūda cōclusio hec est libe-
rum arbitriū sequestrata gr̄a agit bonū ex
genere: vt mandata dei cōplendo. ñ pecca-
re: nocere. zc. Prima pars conclusiois
dicit q̄ liberū arbitriū pōt facere bonū op̄
ex genere sequestrata gr̄a: q̄d bonū ex ge-
nere d̄ actus sup̄ debita cadens materiaz.
nam videm̄ vanum gloriosum predicare
euāgelii dei: q̄d bonum ex genere. Secūda
pars conclusiois d̄z q̄ liberū arbitriū nō pec-
cat implendo mandatū dei sine gr̄a: z h̄ est p̄
ip̄so actu: z sic q̄s potest adimplere māda-
tū dei: quātū ad genus operis: et nō q̄ntū
ad intentionē mādar̄: q̄ d̄z charitas. Ter-
tia est hec: de gr̄a gratum faciente: z sic de
alijs. nec liberū arbitriū sine gr̄a gratū fa-
ciente pōt a pctō resurgere: nec tentatiōis
victoriaz obtinere: z h̄ de lege posita. Ad
argumentū d̄z: q̄ gr̄a est nobis possibilis
faciendo q̄d in nobis est: q̄ Georg. sec. Jo
certamen habuit: iuxta verba p̄sumpra.
Pro introductōe materie p̄dicande est
notandū: q̄ diuina sapia q̄ attingit a fine
v̄iq̄ ad finē fortit̄: z disponit oīa iuaquiter:
vt d̄z Sap. viij. non aliter ordinauit crea-
turā diuine v̄itōis capace: in q̄ essentialit̄

psitit gl̄ia vt ad eandē v̄itōis possit p̄tin-
gere: nisi p̄lio mediante z merēte victoriaz:
iuxta illud apli. Labora sicut boni miles
Iesu ch̄i: q̄ nō coronabit̄ nisi q̄ legitime
certauerit. ij. Tim. ij. Vel dic̄ q̄ cōclusio ē
in sacra theologia q̄ nulla creatura gl̄ie ca-
par fuit nec erit: q̄ sine victoria belli obti-
neret gl̄iam. Probat̄ hec conclusio exēplo: z
auctoritate. Exēplo patet in angelis z ho-
minibus. infra d̄z. Est auctoritas duplex.
Prima ch̄i. Estote fortes in bello zc. Se-
cūdo apli. ij. Tim. ij. Labora sicut bonus
miles Iesu ch̄i: q̄ nō coronabit̄ zc. Idēz
apls hortat̄ nos d̄z. Induite vos armatu-
raz dei: vt possitis stare aduersus insidias
diaboli. Fr̄e Bar. ij. Regnū celozū vim
patit̄ z violenti rapiūt illud. Hoc p̄t̄ p̄mo
in angelis q̄ ab initio creati q̄dē sunt i gr̄a
fm̄ opinionē veram: quā tenet Th̄o. in. ij.
sen. di. ij. ar. ij. q̄s ubi dicit q̄ cōtor opi-
nio est q̄ angeli nō in gr̄a: s̄z in naturalib̄
tm̄ creati sunt: ex illa gr̄a meruerūt an-
geli gl̄iam: de q̄ ponit Th̄o. in. ij. sen. dist.
v. q. ij. ar. ij. sed nunq̄ gl̄iam eternā potuerūt
runt adipisci: nisi prius de angelis aposta-
tis victoriaz habuissent: bellando cum eis:
iuxta illud Apo. xij. Factū est p̄telū mā-
gnū i celo: Michael z angeli eius p̄lia-
bant cū dracōe: z draco pugnavit z ange-
li eius z nō voluerūt: neq̄ locus eoz inuē-
tus est ampl̄ in celo. Et peccus est draco
co ille magn̄ qui vocat̄ diabol̄: z sarba-
nas i terrā: z angeli eius cū illis missi sūt.
Secūdo hoc p̄t̄ in oib̄ q̄s oportet v̄itūter
bellare cū hostib̄ sp̄ualib̄ z vincere: vt ad
glorā v̄ite eterne p̄tingant. Discurre per
patriarchas q̄ bellauerūt cū gladio fidei:
p̄phete cum spe: apli cū charitate: marty-
res cū patientia zc. iuxta illud. Estote for-
tes in bello z pugnatē cū antiquo serpēte
z accipiet̄ regnū eternū. Et hec est ratio
fr̄e de p̄m̄it̄ Adam tentari de esu pomi
veriti: z quare deus lignū scientie fecit: vt
Adā haberet bellandi materiaz z vincēdi
vt sic mediāte victoria obtineret gloriā.
Qui licet prius succubuerit in bello. tñ po-
stea obtinuit p̄niam faciēdo. Jo nūc obti-
nent gl̄iaz. Jo apls nos hortat̄ d̄z. In-
duite vos armaturaz dei: vt possitis stare
aduersus insidias diaboli: q̄ nō est nobis
collocatio aduersus carnem z sanguinē:

scilicet tati: sed aduersus principes et pote-
 states. aduersus mundi rectores tenebrarū
 harū. p̄tra spiritualia nequitie in celestibz
 Ep̄d. vi. Pars 3̄ q̄ null? sine bello intrat
 in gloriā ex ordinatiōe diuine p̄uidentie.
 Uñ nec etiaz ipse ch̄ist? qui est dñs gl̄ie
 voluit in ipsam intrare: nisi mediāre bello
 et victoria passiois Luc. xxiij. Nōne hec
 oportuit ch̄im pati: et ita intrare in gloriā
 suam. Item Aug. Manu inermi et affi-
 ra cruce debellauit aereas potestates. Et
 si quis dicet p̄tra hoc q̄ paruuli innocen-
 tes baptizati itatim euolant sine bello et.
 R̄ideo. q̄ imo cū bello et victoria. licet em̄
 ipsi nō bellant: nec p̄ se vincant hostes: tñ
 ch̄ist? bellauit p̄ eis in monte caluarie su-
 per equū crucis cum galea corone spinariū
 cū lancea qua latus ei? p̄foratum est. et eo
 vulnere diabolu transfixit cū calcariō cla-
 uorum in pedibz: cū quartis clauoz in ma-
 nibz: cum rotaceo carnis rubee. Cui? victo-
 rie merito pueri etnā gloriā nascunt. No-
 ta similitudinē d̄ rege q̄ ex victoria belli intrat
 ciuitatē. Nō em̄ solū ipse q̄ bellauit et mili-
 tes et armigeri s̄ etiā coquinarij/trotarij/
 pallardi. et rapacij et alij q̄ nō bellauerunt
 intrant ciuitatē. Sic rex noster ch̄ist? in
 die veneris sancta habuit forte bellum et
 in die resurrectionis habuit victoriā et leua-
 uit campum. Et qua victoria in die ascen-
 sionis intrauit ciuitatē paradisi et milites
 et armigeri. s̄ patriarche. p̄phete. tunc cum
 ch̄isto intrauerūt: et postmodū apli/mar-
 tyres: qui fuerūt fortes in bello quin etiā
 pueri intrāt et. Hoc aut̄ ideo pueris datū
 est: q̄ bellare nesciūt nec possunt. Alij p̄o-
 oportet q̄ bellando et vincendo intrent in
 viam eternā. ps̄. Innocētes et recti adbe-
 serunt mihi quia sustinui te et. Uñ can-
 tat eccl̄ia. Quis et vita duello confixere
 mirando: vix vite mortu? regnat viuus.
 Illud tñ meminisse oportebit q̄ i hoc pre-
 sio nulla creatura victoriā haberet nec ha-
 buisset: nisi meditante virtute ch̄isti. Et h̄
 pars p̄ illud quod dicit beatus Ioannes.
 Ap̄c. xij. c. Ubi postq̄ dixerat Ioannes
 q̄ Michael et angeli ei? preliabant cū dra-
 cone subdit. Et ipsi scilicet fratres auxilio
 angeloz fulti vicerūt illū p̄pter sanguinez
 agni: et p̄p̄ verbū testimonij sui. Nec solus
 boies vincūt i p̄tute ch̄isti: s̄ etiā angeli

vicerūt demones in virtute dei. Natura
 em̄ fortior est sathanas ceteris angelis: s̄
 angeli vicerūt illū virtute diuinit? eis ista
 sa. Jo d̄: Ecce. ix. Uidi sub sole nec velo-
 cū esse cursum: nec fortū bellū: nec sapien-
 tiū panē: nec doctoz diuitias: nec artificū
 gratiam: sed tempus casumq̄ in omnibz.
 Nota casumq̄: casus aut̄ vocat̄ diuina p̄-
 uidentia: vt notat Tho. pre. i. q. cxvj. art.
 j. Quia s̄ beat? Georg. viriliter bellauit
 et vicit hostes suos: yctoria aut̄ nō a seipso
 p̄ncipaliter: sed a deo habuit. Ideo dicit
 thema. Certamen forte et. Pater thema.
 Dodo videam? quos hostes habuit bea-
 tus Georgius et quō ipsos vicit. Nota q̄
 quatuor hostes habuit ipse sic et nos habet
 mus. Sed si speram? in dño: dabit nobis
 victoriā. Hostes aut̄ istos posuit Dauid
 inspiratus a dño sub figura bestiarū dicēs.
 Angelis suis deus mandauit de te: vt cu-
 stodiant te in omnibz vijs tuis. In manibz
 portabūt te: ne forte offendas ad lapidem
 pedē tuum. Sup̄ aspide et basiliscū ambu-
 labis et coculcabis leonē et draconē. Lau-
 sam p̄pter quā vicit? dicēs. Quoniā i me
 sperauit liberabo eū: protega eū quoniam
 cognouit nomen meū. ps̄. xc. Ubi nota q̄
 quatuor hostes vicit br̄us Georg? diuina
 virtute sibi patrocināte: quos etiam nos
 vincere debem? si volum? gloriā adipisci
 Et s̄ istū quos adapto nō s̄ ordinē. ps̄.
 Sed s̄m ordinem victorie: s̄m q̄ habetur
 in legenda ipsius.
 Primo bellauit cōtra leonē superbie et
 vanitatis: de quo habuit victoriā p̄ veraz
 humilitatē
 Secōdo bellauit contra draconē luxurie
 et carnalitat̄is: de quo habuit victoriā p̄
 puram castitatē
 Tertio bellauit contra basiliscū auariti-
 e et cupiditatis: de quo habuit victoriā
 p̄ clarā largitatē
 Quarto bellauit contra aspide seuitie et
 crudelitatis: de quo habuit victoriā p̄ pa-
 tientia et firmitatē.
 ¶ Primo s̄ bellauit p̄tra leonē. i. diabolu:
 lū: q̄ d̄ leo p̄pter sup̄biam. Sic leo est rex
 animalū: sic diabolus est rex super omnes
 filios superbie: sicut dicitur Job. xij. Uñ
 j. Pet. v. Aduersari? vester diabol? rāq̄
 leo rugies circuit querēs quē deuoret et.
 H ij

In festo sancti Marci

qui tentat de superbia, Nota q̄ quattuor sūt illa que yr plurimū faciunt milites superbi-
bire. Pr̄io nobilitas sanguinis. Secūdo pulchritudo corpis. Tertio dominū ho-
minū. Quarto victoria hostium. Dia ista
quatuor habuit beatus Gregorius. sed tñ nō su-
perbiuit, imo vicit hūc leonē superbie p̄ ve-
ram humilitatē. Gl̄ide de h̄ supra in p̄mōe
scti Vincentij huius festi: q̄ incipit, Beatus
vir q̄ inuentus est sine macula, p̄te. ¶ Se-
cundo bellauit p̄tra draconē luxurie et car-
nalaris: q̄ recte p̄tra draconē significatur:
q̄ statū inficit et corrumpit: q̄ luxuria to-
tus pene mundus infectus est et corruptus: ite-
ra illud. ps. Omnes decit, simul inutiles
faciunt nō est q̄ fa. bonum non est vsq̄ ad
vntū: sed vicit illū p̄ puram castitatē. Unde
quādo capiebat aliquā ciuitatē vel castrū
quādo hoies carnales p̄sertim armigeri
se solent dare carnalaribus: sicut equus et
mulus q̄b̄ nō est intellectus: beatus Gregorius,
custodiebat mulieres sicut pater filias. Et
in signū huius victorie quā habuit cōtra
draconē luxurie: dicā vobis vntū mirabile
factū: i q̄ b. Gregorius duos dracones: vntū
corporale et alterū spūale occidit. Nota
exemplū quō occidit draconē: qui erat in
lacu et seruauit puellam a morte corporali
Itē seruauit se a stupro puelle. q̄nimo nec
voluit ipsam in vrozē: cum pater et ipsa
essent cōtenti, vñ p̄ hoc vicit draconē spiri-
tualē luxurie. In creditur q̄ fuit virgo: q̄
virtus licet magna sit in omnib; tñ maria
fuit in homie iuene: milite et armigero.
Quid dicēt milites hodierni: Nota quō
deus de omni genere et statu hominū fecit
sanctos: vt nullus homo in quocūq; statu
vel gradu posse possit excusationē habe-
re in p̄spectu ei. Nā d̄ gradu impatorū
fecit sanctos aliquos: puta Constantinum
Theodosiū Iustinianū et c. Et nullus im-
perator possit dicere, Ego habui magnū
onus et c. Item de regib; Dauid/ Ezechi-
as/ Josias. Item sctus Ludouicus rex fra-
corū. Itē de militib; Georgius/ Hypolitus
et c. De medicis: Cosman et Damianū/ et
sctū Lucam. De diuitib; et ysurarijs san-
ctū Mattheum. De luxuriosis Mariam
Magdalenā. De superbis Paulū. De pla-
tis ecclesiasticis/ Gregorius. Ambrosius. Nicolāus
Martinus/ et multos alios: et sic de alijs.

Hoc autē ex gratia diuina datur: iuxta illud,
Sap. viij. sciu quoniam aliter non pos-
sum esse p̄tinens: nisi deus det. ergo. Et
tamē forte dedit. et c. Tertio bellauit cō-
tra baliliscū auaritie et cupiditatis: q̄ sicut
baliliscus visū interficit hoiem: sic auaritia
et c. Unde dicitur p̄cupiscētia oculoꝝ. i. Joan. ij.
Et p̄ h̄ interficit aia nō solū auaritia: etiā
vira pauperū: q̄b; p̄pter auaritiā nō p̄uide-
tur d̄ necessarijs, p̄pter q̄d paupes aut mo-
riuntur corpali ter fame vel frigore/ aut spiri-
tualit̄ sic femine: p̄pter pauperie fornicates
v̄ alij paupes furta facientes. Itē Ambrosius,
lxxvij. di. Pace fame moriente si nō pau-
sti occidisti. Sed p̄tra istū draconē q̄ mul-
tos interficit p̄ncipes/ reges/ milites/ mer-
catores/ iudices et c. bellauit viriliter beatus
Georgius et victoria habuit. Lū em̄ multa po-
tuisset cōgregare in captione ciuitatū/ ca-
stroꝝ et villarū: tñ nō curabat. Itē rex ille
cui filia liberauit: ex q̄ noluit filia suā in
vrozem. voluit sibi dare multum d̄belauit
sed noluit recipere pro se: sed p̄ deo in eccle-
sijs p̄struedis et hospitalib; p̄ p̄sonis pau-
perib;. Ideo cantat de eo. Beatus vir q̄ in-
uentus est sine macula/ et q̄ post aurū non
abijt: nec sperauit in pecunia et thesauris.
Ecc̄i. xxxj. Sed hodie in tantū creuit auaritia:
p̄sertim in militib; et stipendiarijs. No-
ta p̄siliū, imo p̄ceptū Ioan̄ bap. q̄i p̄re-
dicabat dices mililib;. Remitte p̄centū
d̄ijs v̄ris. Lu. ij. Dic vt expedit. Quar-
to bellauit p̄tra aspidem sentie et crudelitatis:
q̄ peius et crudelius erat venenū r̄p-
p̄ranoy/ paganoy/ q̄ venenū aspidis et c.
Dic et̄ martyriū et c. Deo gr̄as. Amen

In festo sancti Marci. Sermo. xxxvii.

Opus fac euangeli-
stę. i. Tim. iij. Hec verba
dicere possumus beato Marco.
Ob̄re Marce et gl̄iose. Opus fac et c. Itē
de eo erit p̄mō. ¶ Pro p̄mōis fundamēto
q̄ est de sctō Marco: q̄ fuit euangeli-
stę: sive p̄dicatoꝝ: ortus theologicis
q̄stio: de spirituali venditiōe. ¶ Querit
Christū p̄ euangeliōꝝ enūnciatōe suscepit